

SZERKESZTŐSEG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
SOPRON.
Müller P.-n. 1. Tel.: 175

LEVELCÍM:
SOPRONI.
POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HETFO

POLITIKAI-, TARSADAELMI ES SPORT-HETILAP

előfizetési árak:
NÉMETORSZÁGBAN

Egész évre RM 12.—
Fél évre . . . . . 6.—
Negyed évre . . . . .

Cz történt a nagyvítágban

ELKESZULT

a ferihegyi repülőtérre vezető nyole és félkilométer hosszú autóút, amelyen százkilométeres sebességgel haladhatnak a gépjárművek. Mellette jobbról és balról külön betonút készült a teherforgalom számára.

SONJA HENNIE

volt koresolyázó világbajnok, aki később a filmhez párolt, egyptikummal szerencsétlenül járt és életét vesztette. A hírt meg nem erősítették meg.

HELSINKIBOL JELENTIK:
A finn minisztertanács rendelete értelmében Dél-Finnország partvidékén valamennyi iskolában fellüggesztették a tanstást.

A SZOVJET HIRSZOLGA-LAT

jelelése szerint Zsukov tábornokat Sztálinnak, mint helyettesére nevezte ki. Zsukov parancsnára - Vatutin hadserege vezérkari főnököt felmentették állásától. A vezérkari főnök sorsáról nem lehet közelebbit tudni.

A LONDONI LENGYEL KORMÁNY

megtagadta Sztálinnak Churchill-hez intézett levelét, hogy végleges állásfoglalást dolgozzon ki. A lengyel állásfoglalás azután Churchill elő kerül.

BERLINI ILLÉTEKES

nemet helyről közlik: Az az angolszász forrásból származó állítás, miszerha Dietl tábornok parancsot kapott volna, hogy visszavonulási előkészületeket tegyen, mint a birodalmi külügyminiszteriumban kijelentették, az idegenbörömben turtozik.

STOCKHOLMI JELENTEK

szerint az a hír, amely szerint Paasikivi úton van Moszkvába, hogy közvetlen megbeszélést folytatott a Szovjettel, nem feltehető a valóságnak. Paasikivi még mindig Stockholmban tartózkodik. Nem erősítették meg hivatalosan azt a hírt sem, amely szerint Paasikivi Kollontay asszonyval tárgyal volna.

Krivoj Rognál megindult nagy erővel az orosz támadás, Monte Cassinónál újra fellángoltak a harcok

A Német Távirati Iroda legújabb jelentése szerint Krivoj Rognál megindult a már régóta várt ellenséges támadás. Az oroszok itt igen erős kötelékeket vettek harcba. Az Ilmen-től délre a német csapatok területén kihívották az arcvonal megrövidítésére érdekkében Szaraja Russzát. Olaszországban Monte Cassinónál újra fellángoltak a harcok és igen elkezdetű küzdelmek vannak folyamatban.

A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Londonban szombaton a kora reggeli órákban több mint egyórás légitámadás volt. A légháritás során a nehéz ágyuk is megszólaltak. A péntekről szombatra virradó éjszakán Kelet és Délkelet Anglia, valamint London felett ellenséges német repülőkötelékek bembákot dobtak és károkat okoztak. Az éjszakai légitámadásnak számos áldozata van.

hogy a harcok súlyosak és az angolszászok elkeseredett ellenállást tanúsítanak. A németek Apriliától délre visszaverték a szövetségesek ellenámadását. (MTI)

Változások a Badoglio-kormányban

Lisszabonból jelentik: Mint a brit hírszolgálat jelenti, Badoglio tábormagy több új minisztert nevezett ki és kormányának néhány államtitkárát miniszteri rangra emelte. Igazságügyminiszterre Ettore Casalit, földművelésügyi miniszterre pedig Luciferót neveztek ki. A következő államtitkárokat miniszterekké léptették elő: Realit belügyminiszterre, Orlando táborkoport hadügyminiszterre, Giovannit közoktatásügyi miniszterre, Epicarne Combino professzort ipari és munkaügy miniszterre, Raffaele de Carót pedig közmunkaügyi miniszterre. (MTI)

Német cáfolat

A Interiuf február 14-én jelezte, hogy február 13-án este egy brit gyorsnászad az Irma és Henry nevű személyszállító hajót elsüllyeszítette Christiansund mellett. A jelentés több norvég utas halálhírért is közölte.

Három nappal a túmadás után a brit tengernagyi hivatal közölte, hogy az Irma és Henry két német utánpótlási hajó volt, amelyet német flottaegységek biztosítottak és a bajókaravánban haladó két hajó robbanásával szállított.

Hivatalos német helyről felhatalmazták az Interiuf annak közzétételére, hogy az angol tengernagyi hivatalnak ez a közleménye minden alapot nélkülfö.

Berlin a négy orosz offenzíváról

Berlinból jelentik: A nagy téli csata első fázisa immár befejezetten tekinthető. A mai német hadijelentésnek a nikopoli térségben lezajlott csatára vonatkozó beszámolója külön is kifejezére juttatta ezt a fényt. Egyik figyelemre méltó része a mai német hadijelentésnek a Cserkasztól nyugatra körülzárt német csapatok fellabidításának bejelentése. Ehhez a két e-mérvéhez harmadik-ként sorakozik a vitezbszki orosz offenzíva eddig kudarca és negyedik tényként tájékozott német politikai körökben a nörvai területen folyó csatát említi, amelynek során az oroszok az ottani német csapatok bekerítését, mint biztosan bekövetkező sikérüket jelentették be anélkül, hogy a katlan felszámolására irányuló szándékukat még tudták volna valósítani. A négy orosz offenzíva közül tehát egy se járt sikerkel.

A bejelentett három katlanozás nem következett be. A napokban várható a német hadseregtőrökösök beszámoló részletes adatokkal fogja alátámasztani a fenti megállapítás helyességét. A Pripjet és Bereznja között folyó nagy csata se járt az oroszok szempontjából megfelelő eredménnyel. Abban az időpontban, amikor német részről a csata jelentős fázisának befejezéséről számoltak be, a bolsevisták külön jelentésben nagy győzelmet küröttek világára az egyik katlan végleges elintézéséről. Ez majdnem ugyanabban az időpontban történt, amikor a német hadvezetők a körülzárt német hadsereget felszabadítását közölte. Német részről ezt az orosz taktikát csak a bolsevisták kimerültségeből fakadó sikertelenséggel magyarázzák. (MTI)

Róma helyzete

A Neue Zürcher Zeitung római tudósítójának jelentése szerint Róma helyzete az ellen-égeskedések határvonalán ma olyan probléma, amelyet most nem lehet áttekinteni. Róma felett az égboltzatot éjjel-nappal egymást üző légitárajok szelik át és a repülőgépek motorzúgasás csalta a szírenák nyomják el. A város egész területén bombarák és géppusztító okozta károk keletkeznek. Az elmult nyáron a bombázások Róma főbb vasutai berendezéseire szerítkeztek, mivel inkább a mellék vasutvonalaikra

Nagytakarítás az irodalomban

Igaza van a szakmának, amikor panaszt emel az író és költő ellen. Lehetetlen az, hogy színpadra vi- gyelek egy gyenge patikust és alakján keresztül megsértsék az egész gyógyszerész társadalmat. Vagy melyik kettős könyvelőtől lehet rossznéven venni, ha egy pellengérre állított kettőskönyvelőt — rossz néven vesz!

Sajnos, az a jelenség nem mai. Ha az ember csak úgy futtából végignéz irodalmunkon, lépten- nyomon beleütközik meg nem engedhető dolgokba. Az írók és költök nem kimélik a polgári érzékenységet és már Petőfi azt állítja az egyik társadalmi rétegről, hogy fogason függ, rozsda marja. Arany János beleavatkozik a Bárczy Benők családi ügyei be és Vörösmarty valósággal rári- vall a vén eigényra, hogy meg- ittad az árat. Olyan színben tünteti fel tehát a népzeneüzt, mint ha az potázni szokott volna. Ne csodálkozzunk azután, ha az egész Forrai-nemzetiségi felhődül és ek- kent vakerál:

— Nízzd má, nízzd! Jáj, de oda van! Még hogy én lógotom a lá- homat!

Ady Endre a zongorakeszítő igurt hozza kellemetlen helyzetbe, amikor azt mondja, hogy boldog nangszer. Ki vesz nyugodt lélekkel zongorát, ha fennforg annak a veszélye, hogy egyik másik sín, nyerit és bűg! Adyra joggal nehezel a bérkocsis-ípar is. Akinek a konfliks őcska és döög, ne üljön bele, nem igazi! Van rá pasas annyi, mint a poloska.

Jogos a szélmalomipar felszisz- szenése. Mindenki azt iheti, hogy foketézésen kapták, azért nem forog a dorozsmai.

A „Káka tövén” kezdetű mi- ufsíthetetlen támadásban az áll, hogy ahol a hű lány terem... azt a földet nem ismerem... Sér- tette minden tisztes hajdon.

A csongorádi bíró lánya, Ma- riska, szintén teljes joggal kö- vetel erkölcsi és anyagi kártéri- test. Az az állítás ugyanis, hogy az általa főzött kása megposzadt, kétségtelenül csökkenti férjhez- menesi esélyeit.

A mai világban kétszeresen esu- rva dolog, amibe a közisztele- ben álló Csicsóné és bárom lánya keveredett. Manapság nem olyan nagy szégyen az, hogy egy szok- navajuk van és mindenkép elíté- fendő, ha ezt az egyébként sajná- latos körülmenyt gúnyos formá- ban világig kürtölik.

Az ablakon igen sok lányos anya ki szokott kukueskálni, ezért illibellen és otromba kijelen- tés az, hogy de az anyád vén bo- szorkány. Ami pedig a „sárga- lábú” nőtől foglaltatik, egye- nesen nyomulásfetéket nem tűrő megbírátkozás.

A végkép elirlandó pletykák bárodalmába kell sorolnunk a kisszégy gulyájáról kitalált men- demondást, amely szerint már messzirol kiáltja a gulyásnak, Janosi szívem, terítsd le a subá- dat. Feltűnően durva becsületsér- tést mutat pörölybet minden olyan kisszégy, akinek gulyája van.

Az évad gyönyörű erdélyi filmkölteménye

Kalotaszegi madonna

Sárdy János — Adorján Éva

Péntekről-szerdáig a Váro-i Moziban!

Közjegyző lett az istállós fiuból!

Szerdahelyi Tóth Gyuri bácsi idősebb fia, a hozzá hasonló korú szellér- és huncokkal együtt, nap- számba járt az urasági tagra. Ügyes, megbízható fiú volt, nem csoda, ha a pallérőt használta kül- dönenek. Amikor elvégződtek az összi gazdasági munkák, a kis Tóth is sorbaállt a cukorgyár kapuja előtt, mint a többi mun- kakereskedő. Fel is vették. Egyelőre az udvar sepregette, öt surbankó pajtásával. A nyeles nyírfaseprű nagyobb volt, mint a kis Tóth, de ez eséppen sem vette el kedvét. Vidám füttyszó mellett rajzolta a köríveket, a gyárfudvar fekete salakjára. Szerette a rendet, szerezte a munkát, elvezetett végezte dolgot. Rövidesen ki is emelte eb- ből a tizedrangú munkakörből, a vállalat arra illetékes tisztese. Be- került az istállóba. Itt a lovák kö- rül foglalatoskodott. Munkát ad- tak neki eleget a kocsik. Néha az a kitüntetés is megérte, hogy befoghatott az egyesbe, ha orvos- ért kellett menni, vagy valamelyik alantásúbb tisztviselő fogatot kérte a gyártól.

Hamarosan feltűnt a fiú ügyes- sége. Gyakran előre hívta az istállóból, ha küldönök volt szük- ség. Most már az irodában is meg- ismerték. Sőt a nagyhatalmú igaz- gató is észrevevette. Nem is kellett nagyobb feltünést, hogy maga- sabb sarzsit kapott a kis Tóth. Irodaszolga lett belőle. Kezdet- len sépert, takarított, fűtött, ké- szőből már segített a póstázásban. Öres perceiben az előszobába asztalánál irogatott. Kihálászt a pa- pirkosáról azokat a papírlapokat, amiknek egyik fele tiszta volt. Ezeken gyakorolta magát az írá- ban. Fel is tűnt az irodavezetőnek a fiú szép, rendes frása. Meg- kezdődött az üzem. Bár is fogták a kis Tóthot. Kezdetben esak bár- cikat töltött ki, később már a fu- varlevéllel és más efféle nevomtat- ványok kitöltését is rátázták.

A cukorgyár üzleti nyelve né- met volt. A tisztviselők egy része szintén. Meg is tanult németül alapszan. Ugy róta egymás mellé a germán szarkálásból, mintha ezt is tanulta volna a szentmiklósi népiskolában. Elfoglalta magát a kis Tóth állandóan. Irt, számolt, olvasott, nem szerette a tétlen- get.

Rohantak az évek. Gyuriból törögy lett. Sorozás alá került. A segéron 76-osonál szolgálta le a bárom eszteréndől. Az ungvári- ben is megállta a helyét. A második évben már számvévoaltiszti

tanfolyamra vezényelte parancsnoka. A harmadik év közepén már örmester lett, mégpedig manipu- láns. Előjárói szerették, becsülték. A múlt század 90-es éveiben szép előrehaladást jelentett, ha egyszerű magyar parasztgyerek idáig felvergődhetett a németnyel- vű közösséknél. Meg is rökönyöd- tek előjárói, amikor nem volt haj- landó továbbszolgálatra jelent- kezni. Kárba vevett minden rábe- szélés. Le is vette a harmadik év végén Ferenc Józsa szilvakék mundérját. Társai nem tudták el- képzelni, miért dobja el György a jelentkező szerencsét. Ormester úr Georg Tóth már régén kifundálta magában, török vagy szakad, ki- vagy Amerikába szerencsét pró- bálni. Szüknek találta a kaszár- nyát, nem akart kalitkába zárt unadár módjára elni.

Zimankós téli éjszakán indult útnak. Az akkor idők szokása szerint mindenféle hatósági se- gedlet nélkül, egyszerűen meg- légett. Utlevélet úgy sem kaphatta vo'na. Volt annak a korszaknak elég titkos kivándorló irodá- ja, jó péncért átszegítésekkel a dohos magyar munkást a végélennek átszó őceánon.

György az új hazában a szokvá- nos módon kezdté. Cipótisztító, hordár, később hotelszolga lett. Utóbbi alkalmaztatási helyén mosolygott rá a szerencse. A magyar származású főportás maga mellé vette. A vendégek esomajait ke- zelte. Főnöke küldözgette mindenfelé. Ekközben hosszú alkalma nyílt nyelvük tanulására. Az öreg főportás maga is beszélt hat nyelvet. Felváltás után nyelvtan- folvamokat látogatott. Nemsokára a főportás megosztotta vele munkakörét. Gyűlt a borralval, euro- paj szemmel el sem képzelhető módon. Mindezt kövülni figyel- cílni, de még Györgyből George- lét, hosszú évek kellettek ehhez. Nem is hallatott ezidőben magá- ról, legfeljebb azok a kékhasú dollárk jeleztek, hogyan él és szépen keres, mik nézéslevekben havonta megerkeztek öreg szüleihöz, a szabadon elszállt háza- csába.

Szentmiklósról az akkor politikai rendszer jóvoltából mintegy háromszáz életerős férfi robotolt az USA munkahelyein. Termé- szetesen az alsóbbrendűeken, bá- ránkban vagy vassvárákban, ahol a nyers fizikai erőt fizették meg. Ezek a kiseberek szörnyű takarékosan éltek, minden centet

félretettek. Többnyire földnélküli Jánosok voltak, akik azért küld- tek haza a véres verejtékkel szer- zett dollárokat, hogy övék itthon iárat, földet, egy-két barmot ve- gyenek rajta. Az adásvételi szer- ződéseket és egyéb jogiügleteket, amerikai jogszokás szerint álla- mi hites közjegyzők előtt írták elá- az amerikások. Egyszer csak az vettük észre, hogy az óhásaból kiküldött iratok a mi Tóth György- gyünk hitelesítésével és hatalmas becsüjtével ellátva érkeznek vissza. Ezidőben már mint hites köz- jegyző szerepelt. Meg is írták a csikágói magyarok, felvitte az Is- tanára Gyuri dolgát. Tekintélyes gazdag ember lett belse.

Pár esztendő elteltével már bank- és váltóüzlet is pársoult a közjegyzősgyéggel. Most már nem- csak a jogiügletek körüli iratok, hanem a hazuduló dollárök is az ő kezén keresztül jutottak haza Magyarhonba.

Az 1914–18-as világháború alatt megszakadt az összeköttetés. A trianoni békeparancs után akkor jelentkezett Tóth közjegyző, amikor a künnelevő szentmiklósik gyűjtéséből jó néhány száz dollár küldött haza a 178 világháborús hősi halottunk emlékművére. A 20-as évek elején saját 12 hege- rs fényűzéses gépkocsiján roho- gott haza feleségével. A batüléses kocsi tucatnyi disznóbőrből kés- szűt bőrönddel volt megrakva. Gépkocsiját az a fényes őceána- róhoz a török Áll Amerikából, amelyen ő is átjött feleségével. Hamburg-tól Szentmiklósig gépkocsiján járt a „bankáros”, ahogy minálunk titulálták az újvilág szerencséfiáját. Hazaérkezése lázba hozta az egész környéket. A szomszédos községek is szép számmal voltak amerikások, akik a Tóth közjegyző útján bonyolították le ügyeiket. Alig győzte fogadni a láto- gatókat. A környék amerikásainak hozzájárulásai majd minden- nyian beszélői akartak vele.

Három hónapot töltött idehaza. Ez idő alatt két kezrel szörta a bénit. Megvendégelt boldogat, boldogtalant. Megarányozta öreg szüleinek is nainait, elhalmozta őket minden földi jóval.

A bárom hónap elteltével nagy kirándulásokat tett az óházában. Megmutatta feleségének huzán- minden látványáját. Négy évre őték még itthon öreg szülei, ad- dig jötték is a dollárök rendsze- resen. Szülei boldála óta nem hal- lottunk rólá többet.

Hirek mindenfelől

Csökken az Amerikai Ezüsttermeles. Az USA ezüsttermelése 1943-ban 41.373.000 uncílat tett ki, vagyis 26 százalékkal kevesebbet, mint 1942-ben.

MEGFIGYELESEK AZ EMBERI TEST ERŐTARTALEKAIROL. Az ember a testében rejlő tartalékokról legtöbb esetben nem vesz tudomást és esupán annak hiányát észleli. Ez a kérdést fejtegeti most az egyik müncheni szaklap. Megállapítja, hogy az ember ugyanalmi helyzetben percenkint 16-szor felülről levegőt lélekzik be, azonban ez a 8 liter levegő gyakoribb belélezéssel 60 literre is fokozható. Használ teljesítményüvel fest mutat a vérképződés is. A vörös vérszövekből naponta kb. 100 köbcentiméter vér pusztul el. Eunek pótásáról a vörös csontvelő gondoskodik, amelynek mennyisége 1800-2400 grammra bocsátott. Ha a test nagyobb vérvesztéséget szenved, a tárca csontvelő is vörössé változik, amely által az utóbbit mennyisége a hármonszorosára emelkedik. A vese is segít magán, ha a rendesül nagyobb vízkiválasztásra kényszerül. Olyan külön szerv azonban, amely esupán a teljesítmény növeléséhez szükséges tartalékok képződéséről gondoskodik, nem létezik, mert ha egy ilyen pótészervvel rendelkeznénk, akkor az életről és öregscégről alkotott véleményünk megtoldná, mert az ilyen regeneráció az örök életet jelentene.

MUFOG ÖVEGBŐL. A háborús anyaghiánytól eltekintve, a fogászat állardómán újabb és újabb anyagokat keres a műfogak gyártása céljaira, hogy azok minél jobban használtsának a valódi fogakhoz. — Üjabba! Frankfurtban pléxiüvegből készítnek műfogakat, koronákat és tömörököt. Az új műfogoknak az az előnye, hogy évek hosszú során át változatlan marad és semmiféle vegyi hatásnak nincs kitéve.

AZ ERDŐK UTCASEPRÓI — A VÖRÖSHANGYÁK! A vöröshangyák, amelyek tudvalevően igen kellemetlenek az erdei kirándulóknak, mert bizony alaposan esipnek és behatólnak a legjobban esomagolt élelmiszerekhez is — múltban majdnem teljesen kipusztultak, mert az erdőbirtokosok minden módon irtották őket. Ahol sikerült kiirtani a vöröshangya-holyokat, hamarosan elese nevezésedtek a fák és a fiatalabb hajtások elpusztultak, a fű „kiégett” és az erdőt a teljes eltűnés veszélye fenyegette. Tizenöt esztendővel ezelőtt jötték ró, hogy amint a szántás unics gázlása nélkül, az erdő sem lehet meg vöröshangya nélkül, mert a hangyák az erdő valóságos uteaseprői. A vöröshangyák ugyavis a legpáncélozottabb fégeket is kipuszítják és utánnemnek, akár hova bújnak is. Megölök a gombákat, pondrókat, baktériumokat, a szó szoros értelmében lesöprik a fákat, lekéflik a törzsekét és minden fűszálat szímon-tartanak. Ezért most a német erdészeti körökben hangyapuszítás helyett gondosan számbavesszik a bolyokat és még mesterséges táplálással is elősegítik a vöröshangyák szaporodását.

TÖRÖKORSZAG AUTÓBUSZOKAT RENDEL NÉMETORSZÁGBAN. Ankara városa Németországban 30 autóbuszt rendelt, hogy figyelemmel tessesse a városi közlekedés válságát.

TILOS A KIRÁLY ADOMÁNYOZTA CIMEK ES KITUNTETÉSEK VISELESE — A FASISZTA OLASZORSZAGBAN. A római rádió jelentése szerint az olasz minisztertanács szombaton egyebek közt törvényt hozott a volt királyi család által adományozott címek, rendjelek és kitüntetések eltörleséről és ugyanakkor megtiltotta, hogy ezeket a címeket, rendjeleket és kitüntetéseket továbbra is viseljék. A fasista köztársaság egyúttal új rendjeleket és kitüntetéseket vezet be az államélet, vagy a tudományok terén szerzett kimagasló érdemeik jutalmazására. Átmeneti intézkedésképpen a volt királyi kitüntetések tulajdonosainak, egy erre a

HÓHULLAM AZ ARGENTINAI FÖVÁROSBAN. Madridba érkezett jelentések szerint Argentina fövárosából a hóhullám menekülésre kényszerítő lakosságot a közeli parti füldökbe. A hősök következében egyetlen napon kilete ember halt meg, míg 318-at a vöröskereszт megtállomására kellett szállítani. A vízfogyasztás Buenos-Airesben 12 milliárd literre emelkedett.

VÖLEGÉNYISKOLA NYILIK GÖDÖLLÖN. A már több helyen ismert menyasszonyiskola párhuzában Gödöllőn az ottani plébániabíratal vezetése mellett március húrom napján völégényiskola lesz. A völégényiskolán nyolc előadás hangszik el, amelyeknek tárnyát azonban még nem tették közzé.

A „VILÁGOS” SZEMEK VESZÉLYESEBBEK? Bassin és Skerlj szemorvosok megállapították, hogy a legsúlyosabb szembajok a világos szemekkel rendelkező egyéneknél fordultak elő. Túlgyakorlásban, tehet a kék-, szürkeszeműknél, míg a fekete- vagy barnaszeműk szembajai rendszerint veszélytelenek. A tudósok 2848 fű és 1964 leány szeméinek megfigyelésével alakították ki ezt az eredményt.

KEDVEZŐEN FEJLŐDÍK A DÁN KAGYLÓIPAR. A dán kagylófeldolgozó ipar az elmúlt éven is tovább fejlődött és jelenleg már több mint 3000 munkásnak ad kenyéret. A fejlődést a háború mozdította el, azonban számtalanak arra, hogy a kagylófeldolgozó ipar a háború után is elhelyezési piárra talál Európában.

160 SZAZALEKKAL DRAGULT AZ ÉLET EGYIPTOMBAN. A hivatalos török hírszolgálati ügyőkör jelentése szerint Egyiptomban a lélektartási költségek a háború kitörésétől kezdve 160 százalékkal emelkedtek a múlt esztendő novembereig. Szakkörökben számolnak azonban azaz, hogy a drágulás előri a 200 százalékot.

FÉMHEGEDŐ. Általában az volt a feltogás, hogy a hegedű kirárolag fából, esetleg üvegből lehet készíteni. Minél némesebb fából faragják ezt a hangszeret, amivel szébb a hangja és annál nagyobb az értéke. De mit szólnának a régi híres hegedűépítők: Stradivári, Amati, Guarneri, ha látnák, hogy a némes rezonanciájú hegedű előállításához a fém is alkalmas. Dahlen németországi városban most haugossal-laboratóriumot alapítottak, amelyben fémhegedűk előállításával kísérleteznek. Különlegesen ötvözött fémekből készítik a hegedűket.

HALALA UTAN IS BELESZOL FELESÉGE ÖLTÖZKÖDÉDESEBE. Stockholmból jelentik, hogy egy ott elhunyt kereskedő végrendeletében tekintetében összeget: 46.000 svéd koronát hagyományozott feleségére, de kikötötte, hogy övvége évente esak két új ruhát esírhatatlan és esak két új kalapot vehet. Az asszonyt, aki igen sokat költ ruházkodásra, kínosan érintette ez a kerületi és a bírósághoz fordult a záradék érvényének hatálytalanítására végét, a bíróság azonban elutasította kérelmet.

KÖZÉP-EUROPA LEGHIDE-GEBB HELYE. A bécsei időjárásban intézet megállapítása szerint a Linz közelében lévő Gschwendtneralm Közép-Európa leghidegebb helye. A helység 1300 méter magasságban épült egy óriási dolinában, amely 150 méter mély. Az óriási völgykában esak északnyugat felé nyitott. Érdekes, hogy ebben a dolinában a fák növekedési határa is fordított. Minél mélyebben szállunk le a völgykában, annál kevesebb és kisebb fát találunk. Eunek az a magyarázata, hogy a hideg levegő a völgykában fennkén, tehát éppen a községen, megreked. Télen gyakran ölfenek a hedeget is mértek már itt. A dolina alján ugyanolyan a növényzet, mint Szibériában, vagy a Lappföldön.

FOGADÁSBÓL — HALALRA ITTA MAGÁT. Csouka Lajos 41 éves lakatossegéde barátival vezetett az egyik székesfővári koresmába. A mulatásnak már a tetőfokára húgtott, mikor Csoukával fogadást kötötték barátai, hogy meg tud-e inni „három deci keverlet”. Csouka állta a fogadást, s egyszerre lehajtotta a méreg-eros pálunkát. Utána rosszul érezte magát és hazament. Felesége látta, hogy részeg a férje, lefektette. Férfó „mulva” ismét megnyerte: mélyen aludt. Ejszaka, miutha furesa esend nehezedett volna a szobára. Felkelt Csoukának, hogy ismét megnyerze férjét és meglepetten vette észre, hogy a férje szájan, orráról esak úgy dült a vér. Orvossárt szaladt, de mire az orvossal visszatért, férje már halott volt. Szávgyenge ség ölte meg.

SZARAJEVÓBAN MEGTIL-TOTTAK A KORZÓZAST. A sarajevoi rendőrhatóságok azonali hatallyal megtiltották a korzózást a város főutcáin, azaz az indokolással, hogy a korzózás a muakánkúliek naplopása. Egyébként pedig a nagytömegű sepmittető nagy akadálya a munkájuk utáni sietőknek.

LISSZABONBA MÁR MEG-ÉRKEZTEK A FECSKÉK. A portugál fővárosba már visszatértek az első fejsek Afríkából. Ez még Portugáliaban is szokatlanul korai esemény ebben az évszakban. A fejsek egy hónappal korábban törtek vissza, mint rendesen és ebből arra következtetnek, hogy a tavasz az idén hamar beköszönt.

BABKÁVÉ HELYETT PÓTKÁVÉT ISZNAK A DÁNOK. — Koppenhágai jelentés szerint Dánia jótávagyártásra igén fellendült. A kávébeztatal megszűnése után számos kávényagkereskedő és kávépörköldje is áttért a pótkávagyártásra. Békében Dániaban evenkent és fejeinkent 2 kg. pótkávét fogyasztottak. 1942-ben azonban már több mint öt kilogrammot. A termelt pótkávé egy részét külföldre szállítják. Dániaban a pótkávagyártás nyersanyaga a cikoriagyökér mellett a cukorrépa, továbbá árpa és hüvelyes magvak is.

NEM JÁRT SIKERREL A KAUCSUKNÖVÉNYTERMELÉS SVEDORSZÁGBAN. Stockholmi jelentés szerint nem jártak kellő sikerek azok a kísérletek, amelyek egy külföldi kaucsuknövénymeghonom-társira irányultak Svédországban. Allítólag a felhasznált vetőmag nem volt megfelelő minőségű.

HÁNY EVES A BÉLYEG? A békelyeg használatának gondolts először Franciaországban merült fel. Amikor ugyanis Párizsban az első kísérleti postát megnyitották, amelyen rajta volt a kifizetett porto és feladás kelte. Az ilyen cédrulákat a királyi palota, a kolostorok és iskolák portássai, valamint a fogházrők árusították és minden cédula egy souba került. Az első ilyen felbékelyegzett levél 1653 augusztus 8-án kelt útra. Ez az intézmény azután ismeretlen okból teljesen eltűnt és csaknem két évszázad telt el, amíg egy svéd képviselő újra arra a gondolata jött, hogy a leveleket felbékelyezzék, de javaslatával nem volt sikere. 1839-ben az angolok kapták fel újra ezt az ötletet és meg is valósították. Belgiumban 1849-ben adták ki az el-ö békelyegeket.

SKANDINÁVIA LEGNAGYOBBI GYOMÖLCSTAROLÓ TELEPE — Svenborgban most nyitották meg Skandinávia legnagyobb gyümölcs-tároló-telepét, amelynek felülete 550 négyzetméter és 4 millió kilogramm gyümölcs tárolására alkalmas. A telepet a legmodernebb technikai berendezésekkel látta el.

TERMŐVÉTESZIK A NORVÉGI MOC SARAKAT. Osloi jelentés beszámol arról, hogy Röstjern környékén nagykiterjedésű moeszárakat építettek le és tettek termővét, úgyhogy a folyó évi tavasszán már mezőgazdasági művelés alá is vonják ezeket a területeket.

HORVATORSZÁG ERDŐSI. A horvát állami erdészeti igazgatóságának két nagy faiskolája van. Az elnölt évből ébben ezekben a faiskolákban 400.000 erdei fenyő, akácfa, eperfa stb. eseményeket neveztek. Ezeket a eseményeket a folyó évből akárják felhasználni kopár területek beültetésére.

BULGÁRIA A CUKORELLATAS ÚJÁN. Bulgária lakossága egyre növekvő mértékben fogyasztott az utóbbi években cukrot, ami szélességesítette a cukorrepertemelés engedélyezését annál is inkább, mivel a Bulgáriához csatlott új területeken nem termelnek egyáltalán cukorrépát, viszont 3 és fél milliárd fonyi lakosságuk szintén — cukorfogyasztó. — A bolgár kormány a cukorrépa áremelésével próbálta növelni a cukorrepertemelést, így pl. a répa árát 1942. február 9-én 152 leára emelték. Az idén kereken 30.000 hektáron akárnak cukorrépát termelni és illetően módosítani legalább 67 és fél millió kilogramm cukrot előállítani.

Felsődunantúli HETFO

Felelős szerkesztő és kiadó: Kardos Árpád.

Németországi főmunkatárs: Farsky Tibor.

Kiadja a Fidelitas Lapkiadó Vállalat kft.

Ny. matolli Vargyas Máté Ernő könyvnyomdájában, Sopron.